

SKUP O 150. OBLJETNICI ROĐENJA ISTAKNUTOGA
ZAGREBAČKOGA SVEĆENIKA JANKA BARLÉA

ŽIVIO JE ZA SVOJE ZVANJE, ZNANOST I UMJETNOST

»Barlé je neupitno čuvao i razotkrivao hrvatsku i slovensku glazbenu prošlost te time bitno utjecao na popunjavanje brojnih bijelih polja hrvatske glazbene povijesti i same historiografije«, rekla je dr. Majer Bobetko.

U dvorani »Vijenac« u Zagrebu u subotu 26. listopada održan je međunarodni znanstveni simpozij o životu i djelovanju Janka Barléa, istaknutoga svećenika angažiranoga u mnogim duhovnim i kulturnim stvarnostima Zagrebačke nadbiskupije u razdoblju s kraja 19. i prve polovice 20. stoljeća.

O 150. obljetnici njegova rođenja skup je nastojao predstaviti život Janka Barléa (1869. - 1941.), koji je osim kao svećenik djelovao i kao istaknuti kanonik, povjesničar, pisac, pjesnik, etnomuzikolog, etnobotaničar te dugogodišnji urednik časopisa »Sveta Cecilija« i predsjednik »Cecilijina društva« Zagrebačke nadbiskupije. Uz posebnu pozornost na Barléovo djelovanje u crkvenoj glazbi u kontekstu onodobnih povijesnih zbivanja, čemu je bio posvećen najveći broj izlaganja, proslava velike obljetnice njegova rođenja naglasila je prožetost hrvatskoga i slovenskoga naroda na mnogim područjima ljudskoga života i djelovanja. Glavni organizator simpozija bilo je Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika, a kao suorganizatori uključili su se Prvostolnikaptol zagrebački, Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije »Tkalčić«, časopis »Sv. Cecilija« i hrvatsko-slovensko kulturno-umjetničko društvo »Slovenski dom« iz Zagreba. Pokroviteljstvo nad međunarodnim simpozijem preuzela je Zagrebačka nadbiskupija.

Lik i djelo koji povezuju Hrvate i Slovence

Skup je započeo molitvom koju je predvodio pomoćni biskup zagrebački Ivan Šaško, a službeni dio otvoren je pozdravnim riječima organizatora. »Janko Barlé bit će trajno upisan u povjesnicu hrvatskoga naroda. Bio je svestrano naobražen čovjek. Odličan pisac, povjesničar, promicatelj crkvene glazbe i suosnivač Braće hrvatskoga zmaja. Dva se naroda ponose Barléom - Hrvati i Slovenci«, citirao je na početku pozdravnoga dijela skupa prof. mr. art. Miroslav Martinjak riječi povjesničara Jurja Kolarića. »Lik i djelo Janka Barléa povezuju dva naroda i pokazuju da ništa nije nemoguće ako smo složni i ako se međusobno poštujemo i cijenimo«, rekao je u zaključnom dijelu govora prof. Martinjak.

U ime zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića skup je pozdravio i biskup Šaško. »Činjenica da se iz prošlih vremena u sadašnje iznose djela ljudi koji su sebe nesebično davali za druge i ugrađivali se u Božje djelo već je vrijedna osobnosti i odražava poštovanje i svijest zahvalnosti. To je još vrijednije kada otkrijemo poveznice iz prošlosti koje uspijevaju progovoriti o ranama, o teškoćama i nastojanjima u drugom vremenu, u našoj sadašnjosti. Upravo je to govorljivo i iz života Janka Barléa«, rekao je mons. Šaško na početku izlaganja.

»Na primjeru Barléova života možemo uočiti istodobnost događanja, praćenje gibanja unutar sveopće Crkve, ali i primjenu u našim okolnostima. To ne znači jednostavno preuzimanje i preslikavanje, nego vrjednovanje našega liturgijskoga izražaja«, nastavio je mons. Šaško u osvrtu na važnost Barléova djela u kontekstu onodobnih liturgijskih gibanja.

Jedinstven i neponovljiv angažman

Radni dio skupa otvorio je slovenski muzikolog dr. Franc Križnar izlaganjem »Pokušaj orisa Barléova života i rada«. »Barlé je živio za svoje zvanje, profesiju i više ljubavi istodobno - za znanost i umjetnost. Zato su ga poštovali kulturni i znanstveni djelatnici i voljeli njegovi kolege i prijatelji...« Istaknuo je jedinstvenost i neponovljivost njegova širokoga angažmana te njegovu važnost i u suvremenom dobu, posebice s obzirom na to da je popunio brojne »bijeke mrlje« u onovremenoj hrvatskoj glazbenoj historiografiji. »Njegova važnost poticaj je za one koji se bave pisanjem o glazbi, bez obzira na nacionalnu pripadnost«, rekao je dr. Križnar. Predstavio je Barléa i kao reformatora hrvatskoga crkvenoga pjevanja, a »Svetu Ceciliju«, časopis koji djeluje i danas, koji je Barlé u svoje vrijeme uređivao i u njemu objavljivao članke, nazvao je njegovim životnim djelom. Važnosti »Svete Cecilije« pod vodstvom Janka Barléa, koja u onodobnoj glazbenoj periodici nije imala konkurenta, dotaknula se dr. Sanja Majer Bobetko, predstavljajući Barléa u kontekstu razvoja hrvatske glazbene historiografije. »On je neupitno čuvao i razotkrivao hrvatsku i slovensku glazbenu prošlost te time bitno utjecao na popunjavanje brojnih bijelih polja hrvatske glazbene povijesti i same historiografije«, rekla je dr. Majer Bobetko o Barléovu doprinosu u tim poljima.

Barléovu djelovanju u »Svetoj Ceciliji« u prvom dijelu skupa posvećena su tri zasebna izlaganja. Prof. Martinjak predstavio je Barléov angažman u časopisu od 1910. do

1925., a Ivan Urlić u razdoblju od 1926. do 1941. godine. »Barlé je izvještavao o raznim temama, iz čega je vidljiva njegova široka naobrazba i želja da svojim aktivnostima digne vrijednost časopisa 'Sveta Cecilija', ali i da potakne sve aktere u području crkvene i sakralne glazbe da što savjesnije i marljivije vrše svoju zadaću na tom važnom području kršćanske kulture i vjere... S ponosom ga spominjemo kao vrijedna i marljiva kulturnoga radnika Zagrebačke nadbiskupije te čitave Hrvatske i Slovenije«, ocijenio je prof. Martinjak. Urlić je naglasio da je sve što je od Barléova djelovanja u časopisu ostalo u pisanom tragu »nepokvarljivi spomenik njegove veličine« te u zaključku podsjetio da je Barlé svojom glazbenom i crkvenom univerzalnošću nadišao nacionalne granice. Ruža s. Domagoja Ljubičić predstavila je doprinos Janka Barléa u obnovi crkvene glazbe u časopisu »Sveta Cecilija«.

Dr. Stjepan Pepeljnjak, profesor u mirovini i poznati stručnjak za mikrobiologiju, predstavio je Janka Barléa kao oca mediko-historiografije u Hrvatskoj kroz njegov doprinos u području biljnoga imenoslovlja. Barléa kao kanonika Zagrebačke nadbiskupije prikazao je dr. Stjepan Kožul, s posebnim naglaskom na onodobna politička gibanja u Hrvatskoj kao dijelu monarhističke Jugoslavije. Suradnju hrvatskih i slovenskih crkvenih glazbenika kroz veze između »Svete Cecilije« i časopisa »Crkveni glasbenik« za vrijeme Barléova uređivanja lista predstavila je dr. Cecilija Oblonšek. Literarno stvaralaštvo Janka Barléa na hrvatskom i slovenskom jeziku predstavila je dr. Kristina Riman, a o njegovoj pisanoj ostavštini posebno je predavanje održao voditelj Nadbiskupijskoga arhiva u Zagrebu dr. Stjepan Razum. Alojz Jembrih, profesor emeritus na Sveučilištu u Zagrebu, predstavio je odnos Janka Barléa prema gradišćanskim Hrvatima.

Skup je zaključen nastupom mješovitog zbora župe sv. Ivana Apostola i Evanđelista iz zagrebačkih Utrina.

Marino Erceg

